

Розділ 3

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА

А. С. Кривошликова

студентка 3 курсу ЕПФ
спеціальність «Право»

Науковий керівник:

О. В. Толкаченко

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри цивільно-правових дисциплін

ПРАВОВІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВИ В УКРАЇНІ

Статтю присвячено дослідженню особливостей правового забезпечення та реалізації екологічної функції держави в Україні, визначається її зміст та місце у політичній діяльності держави. Особлива увага приділяється розкриттю змісту екологічної функції науковцями, розглядаються різні підходи розуміння даного поняття в їх історичній ретроспективі.

Ключові слова: екологічна функція держави; екологічна політика; екологічна безпека; природоохоронна функція.

Постановка проблеми. Значне посилення ролі екологічної функції держави у останні десятиліття не є випадковим явищем. Вагомі підстави для широкого інтересу до стану навколишнього середовища зумовлені наявністю великої кількості екологічних проблем, вирішення яких покладається як на кожну державу окремо, так і світове співтовариство взагалі.

Держава покликана реалізовувати право своїх громадян на «безпечне для життя і здоров'я довкілля» (ст. 50 Конституції

України) [1, ст. 50] та здійснювати постійний контроль за виконанням своєї екологічної функції. Обов'язки держави у особі її органів і посадових осіб закріплені у численних законах і підзаконних актах. Зараз реалізація екологічної функції України не потребує перераховування повноважень держави у сфері охорони навколишнього середовища чи додаткового їх нарощування у нормативних правових актах. Існує необхідність активізувати заходи з їх неухильного дотримання, практичного застосування та максимально ефективного виконання.

Мета даної статті полягає в обґрунтуванні місця та значення екологічної функції серед основних напрямків державної політики щодо забезпечення прав громадян на безпечне навколишнє середовище та можливість користування природними ресурсами для задоволення різноманітних потреб.

Слід підкреслити, що не зважаючи на загальноприйняте розуміння ролі та місця екологічної функції, досі існує багато розбіжностей у тлумаченні змісту зазначеної функції та у визначенні механізмів і засобів її практичної реалізації.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідженню функцій держави були присвячені праці таких вчених, як М. Й. Байтін, Л. І. Каско, Ю. Б. Кравченко та багатьох інших. Проблема екологічної функції держави неодноразово досліджувалася у рамках екологічного та земельного права, що відображено у працях таких науковців, як Г. І. Балюк, А. Г. Бобкової, В. Л. Мунтяна, В. П. Пастухова, Ю. С. Шемчушенка, М. В. Шульги та інших.

Виклад основного матеріалу. Під функціями держави розуміють основні напрями та види діяльності, що визначають її суть та призначення. Завдяки ним вирішуються найважливіші суспільні завдання. Саме функції виражають зміст і призначення держави у суспільстві.

Дослідження наукової літератури і нормативно-правових актів різних років свідчить про те, що діяльність держави в екологічній сфері відбувалася у тому чи іншому вигляді значно раніше ХХ ст.

Перші історичні форми реалізації державного впливу на процеси взаємодії людини з природою знайшли відображення вже

у найдавніших пам'ятниках права. Так, наприклад, ще «Руська Правда» передбачала значну кількість застережень щодо збереження та використання природних засобів землеробства, бортництва, броварства, деяких інших промислів та ремесл, пов'язаних із використанням природних ресурсів [2, с. 127].

Тривалий час екологічна функція держави не виступала центральним об'єктом спеціальних досліджень. Багато науковців підтримували думку Н. В. Чернооголовкіна, який взагалі вважав екологічну функцію не основною самостійною функцією, а комплексною функцією держави, яка не потребувала детального розгляду [3, с. 68].

Саме 70-ті рр. XX ст. стали роками визнання функції охорони навколишнього середовища (функції забезпечення сприятливого навколишнього природного середовища, функції охорони природи, функції охорони природи та раціонального використання природних ресурсів, природоохоронної функції), як однієї із самостійних функцій держави [4, с. 148].

Проте термін «екологічна функція держава» виник у науковій доктрині лише у 80-ті рр. XX століття. До тих пір це була «природоохоронна функція», яка охоплювала значно меншу кількість повноважень. Обов'язок держави реалізовувати політику щодо охорони природи трансформувався в обов'язок здійснювати заходи щодо охорони навколишнього середовища. Це було зумовлено результатами Стокгольмської конференції ООН з проблем навколишнього середовища, яка відбулася у 1972 році. Доцільність зміни даної концепції полягає у тому, що на сучасному етапі, природи у її «чистому» вигляді майже не існує, бо 80 % екосистем у світі є частково або повністю штучними.

На сьогодні основний зміст екологічної функції держави складають державне управління і координація діяльності суб'єктів природокористування у галузі охорони навколишнього середовища, регулювання процесів природокористування, забезпечення екологічної безпеки, реалізація та координування діяльності з рекреації природного середовища [2, с. 131].

Проте з таким тлумаченням змісту екологічної функції держави погоджуються не всі науковці. Деякі вчені вважають, що

це діяльність держави у сфері взаємодії суспільства і навколишнього природного середовища, що виражається у захисті й збереженні природних ресурсів, їх відтворенні та поліпшенні, а також у раціональному використанні [5, с. 12].

Окрема група науковців підкреслює, що екологічна функція держави — це самостійний і окремий напрямок її діяльності, який пов'язаний з розпорядженням в інтересах суспільства природними ресурсами й забезпечує екологічну безпеку, сталий економічний і соціальний розвиток держави, раціональне природокористування та охорону природних об'єктів, захист конституційних прав громадян на сприятливе для життя і здоров'я довкілля [6, с. 7].

А. С. Шестерюк виділяє два важливих змістовних напрямки в екологічній функції: 1) забезпечення збалансованого співвідношення екологічних та економічних інтересів суспільства; 2) надання необхідних гарантій для реалізації та захисту прав людини на сприятливе для життя навколишнє середовище [4, с. 149].

Головна особливість екологічної функції держави полягає у її значному обсязі, що складається з багатьох елементів, які можна класифікувати за об'єктами правовідносин: водні об'єкти, земля, атмосферне повітря, надра, тваринний світ, рослинний світ тощо.

Реалізація екологічної функції будь-якої держави можлива лише за умов взаємодії з іншими функціями та з урахуванням як вітчизняних, так і світових наукових досягнень у цій сфері.

Шемчушенко Ю. С. зазначає, що саме екологічна функція зараз визнана однією з основних функцій Української держави, зміст якої полягає в «діяльності компетентних органів від імені держави по управлінню якістю довкілля, що обумовлена конституційним положенням про те, що «забезпечення екологічної безпеки і підтримання екологічної рівноваги на території України, збереження генофонду українського народу є обов'язком держави» (ст. 16 Конституції України) [7, с. 295].

Варто зазначити, що ефективність будь-якої функції держави залежить не лише від передбачених для її реалізації економічних, фінансових та організаційних ресурсів, а й в значній мірі від належного рівня правового регулювання.

В Україні екологічна функція держави регулюється Конституцією України та цілою низкою нормативно-правових актів, зокрема: Земельним Кодексом (2001 р.), Лісовим Кодексом (1994 р.), Водним Кодексом (1995 р.), Кодексом України про надра (1994 р.), а також законами України: «Про охорону навколишнього природного середовища» (1991 р.), «Про природно-заповідний фонд» (1992 р.), «Про охорону атмосферного повітря» (1992 р.), «Про тваринний світ» (2001 р.), «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» (1995 р.), «Про поводження з радіоактивними відходами» (1995 р.), «Про відходи» (1998 р.), «Про рослинний світ» (1999 р.), «Про мораторій на проведення суцільних вирубок на гірських схилах в ялицево-букових лісах Карпатського регіону» (2000 р.) та ін. Окрім цього, було розроблено Концепцію забезпечення інтеграції України до Європейського Союзу у сфері охорони довкілля.

Одним із перших нормативно-правових актів у сфері регулювання та нормативного закріплення екологічної функції держави був Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991 р. У цьому законі функція держави була визначена через певні принципи, серед яких найважливішими є: пріоритетність вимог екологічної безпеки; обов'язковість дотримання екологічних стандартів; запобіжний характер заходів щодо охорони навколишнього природного середовища; гласність і демократизм при прийнятті рішень у питаннях охорони навколишнього природного середовища [8].

Волинець В. підкреслює, що реалізація екологічної функції держави фактично визнана Україною одним із пріоритетних напрямів внутрішньої політики [9, с. 7]. Про це свідчить закріплення у ст. 9 Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» положення, у якому зазначається, що основними засадами внутрішньої політики в екологічній сфері та сфері техногенної безпеки є: забезпечення конституційних прав громадян на безпечне довкілля; збереження навколишнього природного середовища; вдосконалення національної екологічної політики; підвищення рівня цивільного захисту

населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру [10, ст. 9].

Головні засади державної екологічної політики передбачені також Законом України «Про основи національної безпеки України», відповідно до якого пріоритетами національних інтересів України в екологічній сфері є: впровадження у виробництво сучасних, екологічно безпечних, ресурсо- та енергозберігаючих технологій, підвищення ефективності використання природних ресурсів, розвиток технологій переробки та утилізації відходів; поліпшення екологічного стану річок України, насамперед басейну річки Дніпро, та якості питної води; реалізація заходів щодо зменшення негативного впливу глобальних екологічних проблем на стан екологічної безпеки України, розширення її участі у міжнародному співробітництві з цих питань [11].

Великого значення набуло прийняття Закону України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року» від 21.12.2010 р. [12], де стабілізація і поліпшення стану навколишнього природного середовища України шляхом інтеграції екологічної політики до соціально-економічного розвитку України для гарантування екологічно безпечного природного середовища були визначені метою національної екологічної політики.

Екологічна політика України часто обмежується економічними труднощами та загальною непослідовністю державної політики. Проте необхідність реалізації екологічної функції у повному обсязі зумовлена недоцільністю нераціонального використання природних ресурсів України, що є особливо економічно невигідним для країни з великим сільськогосподарським потенціалом та можливостями.

Малиш Н. А. підкреслює, що пріоритетним напрямом екологічної політики України має стати ефективна та гео економічно спрямована планомірна діяльність, якої відповідає раціональне використання матеріальних і природних ресурсів з реструктуризацією збанкрутілих підприємств і виробничих потужностей. На думку науковця, раціональне, бережливе і рентабельне використання поновлювальних ресурсів забезпечить

передумови для сталого зростання у майбутньому виробництва якісної товарної продукції та створення конкурентоспроможної вітчизняної продукції та послуг [13, с. 83].

Важливим напрямком реалізації екологічної функції України є її нормотворча діяльність.

На сучасному етапі розроблені та впроваджуються такі нормативно-правові акти, як:

- Національна програма перспективного розвитку заповідної справи в Україні (постанова ВРУ від 22.09.1994 № 177/94-ВР);
- Загальнодержавна цільова екологічна програма поводження з радіоактивними відходами (ЗУ від 17.09.2008 № 516-IV);
- Загальнодержавна цільова програма розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро на період до 2021 року (ЗУ від 24.05.2012 № 4836-VI);
- Концепція збереження біологічного різноманіття України (постанова КМУ № 439 від 12.05.1997);
- Концепція охорони та відтворення навколишнього природного середовища Азовського і Чорного морів (постанова КМУ від 10.07.1998 № 1057) та інші.

Цікавим є дослідження реалізації екологічної функції держави правоохоронними органами, яке здійснив Є. В. Степанов. Науковець зазначає, що правоохоронна реалізація цієї функції здійснюється за кількома напрямками, головним з яких є запобігання екологічним правопорушенням, припинення вже вчинених протиправних дій (дій або бездіяльності), вжиття заходів щодо встановлення, розшуку і затримання екологічних правопорушників і притягнення їх до передбаченої законодавством відповідальності [14, с. 262].

Властивістю екологічної функції держави є її здатність постійно імплементуватися та видозмінюватися під впливом глобалізаційних процесів, які активно відбуваються на сучасному етапі та яскраво характеризують сучасний устрій світу.

Глобалізація як всесвітній процес, що об'єднує національні соціально-економічні утворення в єдину світову економічну й суспільну систему, у контексті екологічного права має певні об'єктивні підстави. До них Гетьман А. П. відносить, насамперед, потреби світового співтовариства у послідовному, ефек-

тивному й своєчасному вирішенні глобальних екологічних проблем, пов'язаних, зокрема, зі зміною клімату, руйнуванням озонового шару, втратою біологічного різноманіття, хімічним забрудненням довкілля, включаючи випадання кислотних дощів, опустелюванням, скороченням природоресурсного потенціалу та т. ін. [4, с. 147].

Гострота цих проблем досягла такого ступеню, що вчені у багатьох країнах світу вже обґрунтовують необхідність їх вирішення для виживання людства [15, с. 59].

Проте не можна стверджувати, що міжнародне співтовариство не звертає уваги на ці проблеми. Кожного року проводяться численні міжнародні конференції та приймаються міжнародні документи, що встановлюють певні обмеження для здійснення діяльності, яка може призвести до негативних наслідків та погіршення стану навколишнього середовища.

Гетьман А. П. підкреслює, що найбільш успішно екологічні проблеми можуть вирішуватися тільки спільними зусиллями усіх держав. При цьому найважливішим потенційно ефективним інструментом їх вирішення має стати механізм реалізації екологічної функції держави [4, с. 147].

Слід зазначити, що реалізація заходів щодо охорони навколишнього середовища у глобальному масштабі неминуче вимагає величезних витрат, які можуть скласти 5–10 % від річного світового валового продукту. Ці витрати мають дві важливі особливості. По-перше, часто вони пов'язані не з розвитком певних галузей світового господарства або освоєнням нових ресурсів, а, навпаки, з відмовою від таких і пошуком альтернативних рішень. По-друге, в окремих випадках носять транснаціональний характер. Погодившись на такі витрати, людство здійснює перехід від підкорення природи до гармонізації взаємостосунків з нею [16, с. 137].

Економічне стимулювання дотримання екологічних вимог є одним із важливих напрямків реалізації державою її екологічної функції. Проте ця форма діяльності є недостатньо розвинутою і не примушує у повному обсязі підприємства-забруднювачі змінювати технології виробництва на природозахисні. Биркович В. І. підкреслює, що економічні механізми, що ре-

гулюють охорону навколишнього середовища та природних ресурсів, також не дуже ефективні [17, с. 88].

Наголошуючи на гостроті та глобальності екологічних проблем, окремої уваги заслуговує дослідження екологічної функції держави у контексті юридичної футурології.

Юридична футурологія являє собою метод осмислення та обговорення майбутнього у правовому контексті із з'ясуванням місця державно-правових явищ у майбутньому суспільстві. Головна мета юридичної футурології полягає у тому, щоб передбачити та приготуватися до можливих змін правових підходів.

У межах реалізації екологічної функції держави, передбачення можливих майбутніх негативних наслідків щодо сучасної діяльності є дуже важливим.

Це пов'язано як з тим, що зміни у біосфері мають значну інерцію, так і з тим, що сучасна людина неспроможна повною мірою передбачити наслідки свого господарювання для екосистеми. У якості підтвердження цієї думки Тополевський Р. Б. наводить такий приклад: використання річок Амудар'ї та Сирдар'ї для покращення водного режиму мешканців Середньої Азії призвело через десятиліття до фактичного зникнення Аральського моря, точніше до перетворення його на кілька озер, які продовжують зменшуватися. Внаслідок цього повністю змінилися умови життя та господарювання для осіб, чия діяльність була пов'язана з Аральським морем, та усього населення, що мешкає у тому регіоні [18, с. 54].

Юридична футурологія розглядає реалізацію екологічної функції держави у її зовнішній підсистемі, тобто у контексті міжнародно-правової складової її діяльності. Міжнародно-правові зобов'язання, які беруть на себе держави, встановлюють певні часові рамки, спрямовані у майбутнє на багато десятиліть вперед.

Такий підхід зумовлений тим, що, як зазначав Чичварін В. О., екологічна функція держави на міжнародному рівні здійснюється на благо теперішнього і майбутнього поколінь усього людства, являє собою сукупність міжнародних та національних заходів, що сприяють стійкому збереженню і органічно вигідному для країн використанню міжнародних природних багатств, і узгоджених дій держав щодо захисту природних ре-

сурсів, які знаходяться під їх винятковим суверенітетом від негативного впливу природних факторів і нераціональних аспектів діяльності суспільства [19, с. 9–10].

Тополевський Р. Б. підкреслює, що держава, реалізуючи свою екологічну функцію, має обов'язок передбачати, прогнозувати та відвертати негативні наслідки господарювання людини [18, с. 55]. Прикладами такого прогнозування є внесення окремих видів рослин та тварин, що знаходяться під загрозою зникнення, у Червону книгу України, а також створення і підтримка заповідників та національних парків.

Орієнтація на раціональне використання довкілля у майбутньому полягає у тому, що у своїй діяльності держава забезпечує комплексні дії щодо мінімізації користування вичерпними і невідновлюваними природними ресурсами заради збереження для майбутніх поколінь частки цих ресурсів [18, с. 55].

Не викликає сумніву, що саме екологічна функція у майбутньому буде посідати центральне місце серед інших напрямків діяльності держави як на національному, так і на міжнародному рівні. Вирішенню найбільш глобальних екологічних проблем сприятиме концепція «сталого розвитку», перехід до якої здійснюється вже на сучасному етапі. Проте, саме футуристична складова екологічної функції держави дає можливість розглядати її як вектор подальшого розвитку людського суспільства та робити певні прогнози щодо основних проблем, вирішення яких покладатиметься як на кожну державу, так і на усе міжнародне співтовариство у цілому.

Усвідомлене обмеження споживання природних ресурсів є основною умовою для подальшого розвитку не тільки кожної держави, но й людства взагалі. Саме тому Концепція вдосконалення вітчизняної екологічної політики у розрізі майбутніх реформ базується на методологічних засадах гармонійного поєднання стратегічного та портфельного управління з урахуванням досвіду східноєвропейських країн-членів ЄС, оскільки на сучасному етапі Україна обрала європейський вектор розвитку [20, с. 94].

Зараз вже завершено розробку проекту Концепції сталого розвитку України, яка формує політичне підґрунтя для гармонійного поєднання стратегій держави у вирішенні економіч-

них, екологічних і соціальних проблем у процесі соціально-економічного реформування суспільства. Екологічна політика базується на застосуванні еколого-економічних інструментів у регулюванні природокористування і передбачає створення та вдосконалення системи екологічної безпеки. Биркович В. І. зазначає, що така політика реалізується шляхом розробки та впровадження окремих національних, державних, регіональних, місцевих, об'єктних програм і проектів за напрямками, які визнані пріоритетними [17, с. 85].

Висновки. Необхідність виділення екологічної функції держави зумовлена гостротою екологічних проблем, які існують на даному етапі, бо саме ця функція спрямована на забезпечення екологічної безпеки, здійснення екологічних прав громадян, охорону навколишнього середовища та підтримання екологічної рівноваги на території України.

Досягнення мети екологічної функції держави можливо лише шляхом здійснення обґрунтованої, зваженої державної політики у вигляді комплексу планомірних економічних, соціальних, науково-технічних, санітарно-гігієнічних та освітніх заходів. Реалізація екологічної функції держави у сфері охорони навколишнього середовища можлива шляхом вдосконалення професійного рівня і відповідальності її компетентних органів, забезпечення повсякденного загального контролю, підвищення екологічної правосвідомості усіх суб'єктів суспільних відносин у зазначеній сфері та невідворотності правової відповідальності за екологічні правопорушення.

Ефективне здійснення заходів у сфері природоохоронної діяльності створює сприятливі умови для соціально-економічного розвитку держави без погіршення стану навколишнього середовища. Вибір найбільш ефективних шляхів державного регулювання у сфері охорони довкілля та здійснення державою своєї екологічної функції є одним з найактуальніших напрямів реформування в Україні. Насамперед, це стосується розробки проектів щодо запровадження ресурсо- та енергозберігаючих технологій, здійснення екологічної експертизи, цільових екологічних програм, у широкій освітянській роботі, в екологізації свідомості громадян та таке інше.

Під впливом глобалізаційних процесів екологічна функція держави змінюється та імплементується, тому важливо для реалізації цієї функції використання футуристичних методів, які дозволяють прогнозувати перебудову суспільства у сторону екологічних пріоритетів. Внаслідок цього, спроможність людства передбачати та запобігати екологічним катастрофам, насамперед тим, які викликані через здійснення господарської діяльності людини, значно збільшиться.

Список використаних джерел

1. Конституція України [Електронний ресурс]: закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. — Електрон. дан. (1 файл). — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>. — Назва з екрану.
2. Ніколюк Д. А. Екологічна функція української держави: еволюція та перспективи розвитку [Текст] / Д. А. Ніколюк // Держава і право. — Вип. 54. — С. 126–132.
3. Черноголовкин Н. В. Теория функций социалистического государства [Текст] / Н. В. Черноголовкин. — М.: Юрид. лит., 1970. — 121 с.
4. Гетьман А. П. Екологічна функція держави в сучасних глобалізаційних процесах [Текст] / А. П. Гетьман // Проблеми законності: зб. наук. пр. — Харків, 2015. — Вип. 128. — С. 145–153.
5. Бобылев А. И. Вопросы общей теории экологического права [Текст] / А. И. Бобылев, С. А. Балашенко. — Мн.: Изд-во «Университетское», 1991. — 100 с.
6. Сапогин А. Н. Экологическое право Республики Беларусь: курс лекций [Текст] / А. Н. Сапогин. — Мн.: Агентство Владимира Гревцова, 2007. — 576 с.
7. Шемчушенко Ю. С. Вибране [Текст] / Ю. С. Шемчушенко. — К.: Юридична думка, 2005. — 592 с.
8. Про охорону навколишнього природного середовища [Електронний ресурс]: закон України від 25.06.1991 р. № 1264-ХІІ. — Електрон. дан. (1 файл). — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>. — Назва з екрану.
9. Волинець В. Екологічна функція в системі функцій сучасної держави: проблеми правового забезпечення в Україні [Текст] / В. Волинець // Юридична Україна. — 2012. — № 11. — С. 4–11.
10. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики [Електронний ресурс]: закон України від 01.07.2010 р. № 2411-VI. — Електрон. дан. (1 файл). — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2411-17>. — Назва з екрану.

11. Про основи національної безпеки України [Електронний ресурс]: закон України від 19.06.2003 р. № 964-IV. — Електрон. дан. (1 файл). — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/964-15>. — Назва з екрану.
12. Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року [Електронний ресурс]: закон України від 21.12.2010 р. № 2818-VI. — Електрон. дан. (1 файл). — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2818-17>. — Назва з екрану.
13. Малиш Н. А. Державна екологічна політика як складова світової системи захисту довкілля [Текст] / Н. А. Малиш // Держава та регіони. Сер. Держ. упр. — 2010. — Вип.3. — С. 80–83.
14. Реалізація екологічної функції правоохоронними органами держави: роль органів внутрішніх справ [Текст] / Є. В. Степанов // Часопис Київського університету права. — 2010. — № 4. — С. 262–266.
15. Бринчук М. М. Концепция развития экологического законодательства Российской Федерации [Текст] / М. М. Бринчук. — СПб.: Изд-во юрид. ин-та. — 2009. — 168 с.
16. Коленов О. М. Сутність екологічної політики в контексті державного управління [Текст] / О. М. Коленов // Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія : Державне управління. — 2016. — Вип. 1. — С. 136–141.
17. Биркович В. І. Екологічна політика України та проблеми сталого розвитку [Текст] / В. І. Биркович // Наукові розвідки з державного та муніципального управління. — 2015. — Вип. 1. — С. 82–89.
18. Тополевський Р. Б. Екологічна функція держави в контексті юридичної футурології [Текст] / Р. Б. Тополевський, В. М. Адам // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. — 2015. — Вип. 33(1). — С. 53–56.
19. Чичварин В. А. Охрана природы и международные отношения [Текст] / Чичварин В. А. — М.: Междунар. отношения, 1970. — 287 с.
20. Якушев Д. Сучасні тенденції державної екологічної політики в Україні в контексті концепції сталого розвитку [Текст] / Д. Якушев // Державне управління та місцеве самоврядування. — 2016. — Вип. 4. — С. 92–97.

A. Kryvoshlykova

student of the third course

Faculty of Economics and Law, specialty «Law»

The Research Supervisor:

O. V. Tolkachenko, the Candidate of Jurisprudence, the Associate Professor,
the Associate Professor of the Department
of Civil Law Disciplines

LEGAL FRAMEWORK FOR ENSURING THE ECOLOGICAL FUNCTIONS OF THE STATE IN UKRAINE

Summary

The urgency of this article is determined by the place and importance of the ecological function among the main areas of state policy regarding the provision of guarantees of social protection of citizens and their right to a safe environment.

Ecological state function realization in the sphere of the environment protection is possible only by means of improvement of the professional level and responsibility of its competent authorities, providing of the daily common control, the rise of ecological consciousness of all the subjects of the social relations in the declared sphere and unavoidable legal responsibility for the environmental crime.

Also, it's important for the realization of this function to use the futuristic methods that allow to rebuild society towards the ecological priorities.

Key words: ecological function of the state; environmental policy; ecological safety; environmental function.